

23.01.2026

Järvenpään kaupunki
PL 41
04401 JÄRVENPÄÄ

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Kaunisniityn asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2025-019963 T 10 03 01

Järvenpään kaupunki on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Kaunisniityn asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman sekä arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Kaavasuunnittelun tavoitteena on tutkia mahdollisuudet asuinpienalo-rakentamiseen Järvenpään yleiskaavan 2040 antamista lähtökohdista. Merkittävin kehityskohde on Venematkanpuiston eteläpuolella sijaitseva peltoalue. Iltalaulunkujan ja Venematkanpolun väliselle metsäiselle asuinpienaloalueelle tutkitaan täydennysrakentamisen mahdollisuuksia, erityisesti alueen keskellä sijaitsevaan rakentamattomaan ja metsittyneeseen asumisen ja kasvitarharakennusten korttelialueeseen. Alueelle laaditaan erillinen tonttijako asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Suunnittelualue käsittää Horsmatien ja Viulukonsertonkadun välisen alueen Ainolan aluekeskuksen eteläpuolella. Asemakaavan muutos koskee kortteleita 2101, 2102 ja 2103 Iltalaulunkujan, Valtterinkujan ja Matinkujan varrella. Suunnittelualue on pääosin metsäistä pienaloaluetta ja rakentamatonta peltoaluetta.

Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo lausuu seuraavaa.

Suunnittelualueella sijaitsee Kaunissaaren tila metsäsaarekkeessa peltojen ympäröimänä. Tilan päärakennus on A. Lindbergin piirustuksen mukaan rakennettu jugendvaikutteinen huvila. Lisäksi tilalla on kivinavetta sekä kaksi puista talousrakennusta. Paikalla on myös laajempaa kulttuurihistoriallista merkitystä, sillä tilalla on sijainnut lasten sijoituskohti, jota kutsuttiin Kakarasaareksi. 1900-luvun alussa kirjailija Juhani Aho vuokrasi Kaunissaaren vanhan asuinrakennuksen (avopuolisolleen ja)

23.01.2026

vaimonsa sisarelle Tilly Soldanille, joka piti sijoituskotia. Aiempi rakennus on purettu nykyisen tieltä vuoden 1918 paikkeilla. Nykyinen rakennus on arkkitehtonisesti edustava ja hieno esimerkki jugendvaikutteisesta huvilasta, jossa on kauniita yksityiskohtia.

Laadittavassa asemakaavassa päärakennukselle ja kivinavetalle tulee osoittaa niiden arvot säilyttävä suojelumerkintä. Tämän lisäksi tilalle tulee osoittaa kokonaisuudessaan aluemerkitäindeksi /s. Samalla tilan maisemallinen arvo tulee säilyttää, kun alueelle hahmotetaan täydennysrakentamista.

Arkeologisen kulttuuriperinnön selvitystarpeiden osalta Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo lausuu seuraavaa.

Järvenpäässä on tehty kaupungin yleiskaavoituksen (Järvenpään yleiskaava 2040) yhteydessä historiallisen ajan arkeologisten kohteiden inventointi vuonna 2017 (Katja Vuoristo /Museovirasto). Kunnan esihistorialliset kohteet on inventoitu Jaakko Sarkamon toimesta vuonna 1965 ja inventointi on päivitetty vuonna 2001 (Kreetta Lesell / Museovirasto). Esihistoriallisen ajan muinaisjäännösinventointi on nykyisten Museoviraston suositusten perusteella vanhentunut.

Järvenpään arkeologisille kohteille sekä kaava-alueille on em. perusinventointien lisäksi kohdistettu pienempialaisia tutkimuksia, inventointeja, maastotarkastuksia ja arkeologista valvontaa (Järvenpää Träskända (2014, 2020), Tervanokka (2014), Järvenpää Ainola (2020), Vanhakylän kartano (2017), Vanhakylä Hiirimäki (2021), Änäs sekä Anni-tädin kylän kaava-alue (2023). Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon tutkija teki maastokäynnin 2025 Kaunismetsän kaava-alueelle (Kaunisniityn kaava-alueen itäpuolella) sekä tarkasti ja todensi Pohjois-Wärtsilän osayleiskaava-alueen ympäristöstä hiilimiilukohteet Etu-Horna ja Jampankorpi.

Kaunisniityn asemakaavanmuutoksen alueelta ei tunneta ennestään arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluvia kohteita. Kaava-alueeseen nähden lähimmät kohteet ovat 800-1000 metrin säteellä Tuusulan kunnan puolella sijaitsevat kohteet: Päivärinne, joka on ajoittamaton kiviröykkiö sekä Ristikytö kivikautinen löytöpaikka (kivikirves). Kaava-alueen pohjoislaidasta luoteeseen noin 900 metrin päässä sijaitsee Lepola, mahdollinen muinaisjäännös, joka on tarkastamaton historiallisen torpan paikka. Viitaten edellä mainittuun esihistoriallisten kohteiden vanhentuneeseen inventointiin, museo katsoo, että Kaunisniityn kaavamuuotosalueella ei kuitenkaan ole sellaista potentiaalia, että alueelle kohdistuisi lisäselvitystarpeita. Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta ei ole estettä edistää kaavahanketta.

Lisätiedot

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060

Y-tunnus
0201256-6

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (4)

23.01.2026

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

23.01.2026

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.